

ΜΕ ΤΟΝ ΤΖΟ ΝΕΣΜΠΟ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΜΝΟ

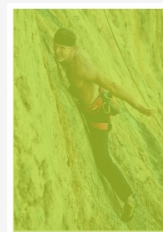
Πηγή: Κ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ Σελ.: 10-15

Ημερομηνία έκδοσης: 06-10-2019

Επιφάνεια: 3178.06 cm² Αρθρογράφος:

Κυκλοφορία: 0

Θέματα: ΒΙΒΛΙΑ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΜΕ ΤΟΝ ΤΖΟ ΝΕΣΜΠΟ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΜΝΟ

Της Τασούλας Επτακοίλη
Φωτογραφίες: Βαγγέλης Ζαβός

Μια μέρα με
τον διάσημο Νορβηγό
συγγραφέα στο νησί
που επισκέπτεται
κάθε φθινόπωρο
και το οποίο θεωρεί
τον σημαντικότερο
αναρριχητικό
προορισμό στον κόσμο.

Κ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ν° 853

«Να ρίχνετε το βάρος σας στις φτέρνες, όχι στα δάχτυλά σας, και να μη φοβάστε. Θα τα καταφέρετε». Η φωνή ακούστηκε από έναν βράχο πάνω από το κεφάλι μου. Ευχαρίστησα τον άγνωστο αναρριχητή για τη συμβουλή του, αν και... εύκολο να το λες, δύσκολο να το κάνεις. Ήταν περίπου μία το μεσημέρι, ο ήλιος έκαιγε, το μονοπάτι ήταν στενό και κατηφορικό, γεμάτο γαϊδουράγκαθα, τα παπούτσια μου γλιστρούσαν κάθε τόσο πάνω στο χώμα και στις πέτρες, η Τέλενδος απέναντι μια κούκλα, όμως πού να βρω το κουράγιο να απολαύσω τη θέα; Η κατάβαση από το βουνό δεν ήταν παίξε γέλασε. «Εδώ θα αφήσω τα κόκαλά μου», σκέφτηκα προσπαθώντας να μη ροβολήσω στην πλαγιά. Αλλά, ακόμα κι αν αυτό συνέβαινε, τουλάχιστον θα γκρεμοτσακίζόμουν χαρούμενη. Μόλις είχα πραγματοποιήσει ένα όνειρό μου: είχα συναντήσει έναν από τους πιο αγαπημένους μου συγγραφείς στον τόπο που αποτελεί για τον ίδιο πηγή ηρεμίας και έμπνευσης: τον Τζο Νέσμπο στην Κάλυμνο.

Τον είχα παρακολουθήσει να κατακτά την ύψους 33 μέτρων «Σειρήνα» (βαθμός δυσκολίας: 7c, αρκετά απαιτητική δηλαδή) στην «Οδύσσεια», ένα από τα πιο δημοφιλή αναρριχητικά πεδία του νησιού, έναν βραχώδη τοίχο μήκους 400 μέτρων, με 100 και πλέον διαδρομές για λιγότερο ή περισσότερο έμπειρους. Τον είχα δει να βγάζει το μπλουζάκι του, να πουδράρει τα χέρια του με σκόνη μαγνησίας, να φοράει τα ειδικά παπούτσια, να δένεται με χοντρό σκοινί, να κολλάει το αυτί του στον βράχο, λες και ήθελε να αφουγκραστεί τη φωνή του, να ανεβαίνει σιγά σιγά, ακολουθώντας τις οδηγίες της Ανίτα, της δασκάλας του, να πέφτει και να ξεκινά ξανά από την αρχή, να φτάνει σχεδόν στην κορυφή κι έπειτα, κρεμασμένος από το σκοινί, σαν τον Σπίντερμαν, να προσγειώνεται μπροστά μας.

Κάθε Σεπτέμβριο, επί σχεδόν έναν μήνα (τέσσερις εβδομάδες συνήθως), ο Νορβηγός συγγραφέας των μπεστ σέλερ ταξιδεύει στα Δωδεκάνησα. Μένει πάντα στο Μασούρι, στο ίδιο συγκρότημα διαμερισμάτων, ιδιοκτησίας του Νίκου Κουκούλη, ενός ανθρώπου τον οποίο θεωρεί «κάτι σαν πατέρα», όπως λέει. Στο διπλανό διαμέρισμα βρίσκεται ο κολλητός

του, ο Έρικ, ο άνθρωπος που του μίλησε για πρώτη φορά για την Κάλυμνο και τον προέτρεψε να την επισκεφθεί, πριν από οκτώ χρόνια. Φέτος μαζί του έχει έρθει και η σύντροφός του, η χαμογελαστή Χάνα, που μένει στο κάτω διαμέρισμα. Ο Τζο -Γιου, για να είμαστε πιστοί στη νορβηγική προφορά του ονόματός του- περνάει τον χρόνο του κάνοντας αναρρίχηση και γράφοντας, εδώ «συνατά» κάθε απόγευμα τον ήρωά του, τον επιθεωρητή Χάρι Χόλε, και έχει επινοήσει πολλές από τις περιπέτειές του. Απολαμβάνει τη θάλασσα στις κοντινές παραλίες, τρώει στα γύρω εστιατόρια -στην εξαιρετική Aegean Taverna συνήθως παραγγέλνει φιλέτο τούνας και πρά-

σινη σαλάτα με σύκα και κατσικίσιο τυρί-, αλλά σπάνια θα τον δείτε στα μπαράκια. Σε αντίθεση με τον ήρωά του, τον επιθεωρητή Χάρι Χόλε, ο Νέσμπο δεν έχει καθόλου καλή σχέση με το αλκοόλ...

«ΗΡΘΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ... ΚΑΤΑ ΛΑΘΟΣ»

Θυμάται την πρώτη φορά που ήρθε στην Ελλάδα, το 1977, σε ηλικία δεκαεπτά ετών. «Μαζί με έναν φίλο ταξιδεύαμε με Interail σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Αλλά ένα βράδυ, στον σιδηροδρομικό σταθμό του Βελιγραδίου, αντί να επιβιβαστούμε στο τρένο για την Ιταλία, που ήταν ο επόμενος προορισμός μας, μπήκαμε σ' αυτό που πήγαινε στην Ελλάδα. Έτσι, κατά λάθος δηλαδή, βρεθήκαμε στη χώρα σας!» Πέρασαν πολλά χρόνια μέχρι να επιστρέψει, ως παθιασμένος αναρριχητής.

Μιλάει με αγάπη για το νησί. Αν και ξεκίνησε το συγκεκριμένο σπορ στην Ταϊλάνδη, ουσιαστικά εδώ κατάφερε να νικήσει την υψοφοβία που από παιδί τον ταλάνιζε. «Δεν πάθαινα κρίσεις πανικού, αλλά πάγωνα στα ύψη. Με έπιανε ταχυκαρδία. Είδα, λοιπόν, την αναρρίχηση ως πρόκληση, σωματική και ψυχική. Σαν μια όμορφη γυναίκα που δεν δείχνει απολύτως κανένα ενδιαφέρον για σένα κι εσύ θέλεις να κερδίσεις την καρδιά της. Ασχολούμαι με τον αθλητισμό από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, από ποδόσφαιρο μέχρι τένις. Αλλά το φυσικό ταλέντο το οποίο διαθέτουν κάποιοι αναρριχητές δεν το έχω. Έπρεπε, λοιπόν, να προσεγγίσω την αναρρίχηση με το μυαλό μου, αναλύοντας καθετί. Δεν τα πάω κι άσχημα! Το μόνο πρόβλημα είναι το πείσμα μου. Οι περισσότεροι μαθαίνουν πώς να μένουν πάνω στον βράχο, εγώ πρέπει να μάθω το αντίθετο: πότε πρέπει να τα παρατάω. Η επιθυμία μου είναι πιο ισχυρή από τους τένοντές μου», λέει γελώντας. Είναι πια αργά το απόγευμα, η αναρρίχηση έχει τελειώσει και κουβεντιάζουμε σε μια βεράντα με φόντο το ηλιοβασίλεμα.

«Δεν ξέρω αν οι Έλληνες το έχετε συνειδητοποιήσει, αλλά η Κάλυμνος είναι ίσως ο πιο σημαντικός αναρριχητικός προορισμός στον κόσμο σήμερα. Τα ατού της είναι πολλά: καλή ποιότητα βράχων, εύκολη πρόσβαση, όμορφα μέρη. Και, το κυριότερο,

«Ο φόβος είναι το καύσιμο για τις ιστορίες μου. Δεν μπορώ να γράψω αν δεν νιώσω αυτά που περνούν οι χαρακτήρες μου, ακόμα και οι κακοί. Υπάρχει συγγραφέας χωρίς ενσυναίσθηση; Πιστεύω πως όχι».

↑ Με τη φίλη του Χάνα φεύγουν από το ξενοδοχείο για το αναρριχητικό πεδίο.

Ο Τζο Νέσμπο στην «Οδύσσεια», με φόντο την Τέλενδο. Με την αναρρίχηση κατάφερε να νικήσει την υψοφοβία του!

Σκαρφαλώνοντας στη «Σειρήνα», μια διαδρομή ύψους 33 μέτρων, με βαθμό δυσκολίας 7c – αρκετά απαιτητική, δηλαδή.

Κ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

n° 853

διαδρομές για όλους. Εδώ θα δεις σταρ του αθλήματος, όπως ο Γερμανός Αλεξάντερ Μέγκος και ο Τσέχος Άνταμ Όντρα, μαζί με αρχαίριους και οικογένειες με παιδιά. Το νησί έχει κάτι για καθέναν από εμάς. Κι είμαστε όλοι ευγνώμονες στον Άρη Θεοδωρόπουλο γι' αυτό που έχει δημιουργήσει εδώ χαράσσοντας τις διαδρομές. Έχει κάνει εξαιρετική δουλειά. Δεν υπάρχει αναρριχητής στον πλανήτη που να μη γνωρίζει την Κάλυμνο».

Τι σημαίνει, όμως, για τον ίδιο η διαδικασία τού να σκαρφαλώνει στους απόκρημνους βράχους; «Η αναρρίχηση είναι φάρμακο για τη μελαγχολία μου. Οι διακοπές για μένα δεν σημαίνουν απόλυτη απραξία – κάτι που για πολλούς ανθρώπους είναι το ζητούμενο σε μια τέτοια συνθήκη –, αλλά να κάνω κάτι διαφορετικό. Δεν θέλω να γυρίζω τον διακόπτη του μυαλού μου στο off, λέγοντας ότι δεν θα σκέφτομαι τίποτα. Αντιθέτως, μου αρέσει να δουλεύει η... μηχανή του εγκεφάλου μου στο φουλ, εστιάζοντας απλώς σε άλλα πράγματα από ό,τι συνήθως. Όταν βρίσκομαι πάνω στον βράχο, με απασχολεί μόνο η επόμενη κίνηση, πώς θα καταφέρω να ανεβώ ακόμα πιο ψηλά. Είναι σαν να ανοίγω την πόρτα σε έναν κόσμο όπου δεν υπάρχει παρά μόνο η πέτρα – και εγώ που παλεύω να τη дамώ», εξηγεί.

Το «Μαχαίρι», που πρόσφατα κυκλοφόρησε στα ελληνικά από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, σε μετάφραση Κρυστάλλης Γλυνιαδάκη, είναι το δωδέκατο μυθιστόρημα με πρωταγωνιστή τον Χάρι Χόλε και προσθέτει ολόένα και περισσότερους αναγνώστες στους σχεδόν 40 εκατομμύρια που έχουν διαβάσει ήδη κάποιο από τα βιβλία του Τζο Νέσμπο σε όλο τον κόσμο. Τι σκέφτεται εκείνος όταν γράφει; «Τον φόβο», απαντά αμέσως. «Ο φόβος είναι το καύσιμο για τις ιστορίες μου. Όταν ήμουν πιτσιρικάς, είχα γράψει στο σχολείο μια έκθεση με τίτλο “Ένας περίπατος στο δάσος”. Η δασκάλα μου ανησύχησε. Και δικαιολογημένα, αφού κανείς από όσους συμμετείχαν σ' εκείνον τον περίπατο δεν επέστρεψε ζωντανός! (Γέλια) Ουσιαστικά δικούς μου φόβους αποτύπωνω στο κείμενο. Ακόμα αυτό κάνω. Δεν μπορώ να γράψω αν δεν νιώσω αυτά που περνούν οι χαρακτήρες μου – ακόμα και οι κακοί–,

αν δεν μπω στα παπούτσια τους. Υπάρχει συγγραφέας χωρίς ενσυναίσθηση; Πιστεύω πως όχι. Γι' αυτό και νομίζω ότι ένας από τους πιο ενδιαφέροντες χαρακτήρες που έχω πλάσει είναι ο Τρουλς Μπάρντσεν. Αυτός ο τύπος είναι όλα όσα δεν θέλουμε να είμαστε, λειτουργεί σαν καθρέφτης πάνω στον οποίο αντανακλώνται τα πάθη και οι αδυναμίες μας. Είναι τόσο άθλιος και ελεεινός, που γίνεται βαθιά ανθρωπίνος. Από τη μια τον περιφρονώ κι από την άλλη τον συμπαθώ, ελπίζοντας ότι κάποτε θα γίνει καλύτερος άνθρωπος».

«ΦΟΒΑΜΑΙ ΤΗΝ ΤΡΕΛΑ»

Σήμερα, τι φοβάται περισσότερο ο διάσημος Νορβηγός συγγραφέας; «Από την ενηλικίωσή μου και μετά, ελάχιστα πράγματα φοβόμουν. Πέρασα τα τριάντα, έχοντας βιώσει αρκετές δύσκολες στιγμές, αλλά και μεγάλες χαρές, κι έλεγα ότι, και να πεθάνω,

δεν θα με πείραζε. Μέχρι που έγινα πατέρας. Όταν γεννήθηκε η Σέλιμα, όλα άλλαξαν. Είχα πλέον πολλά να χάσω. Τότε άρχισαν να ζωντανεύουν ξανά φόβοι που είχα αφήσει πίσω μου, στην παιδική μου ηλικία: ότι μπορεί να συμβεί κάτι τρομερό, το οποίο δεν θα μπορώ να διορθώσω. Σήμερα, με τρομάζει το ενδεχόμενο να χάσω την πνευματική μου υγεία και την επαφή μου με την πραγματικότητα, να διολισθήσω στην τρέλα. Δεν είναι πολύ πιθανό, αν κρίνω από τα γονιδιά μου. Δεν έχουμε τέτοια κληρονομικότητα, αλλά, βλέποντας γύρω μου ανθρώπους ψυχικά νοσούντες, αυτό τρέμω. Είναι ο διαρκής εφιάλτης μου».

Spoiler alert! Στο «Μαχαίρι» ο Νέσμπο γίνεται πολύ κακός με τον Χάρι Χόλε, τον υποβάλλει σε μεγάλες δοκιμασίες. Σχεδόν τον... καταστρέφει. Σκοπεύει να επανορθώσει στο μέλλον; «Από την αρχαία ελληνική τραγωδία το έχουμε μάθει ότι δεν τελειώνουν πάντα καλά τα πράγματα. Μονάχα μερικές ωραίες στιγμές, αυτό είναι η ζωή μας. Ίσως λοιπόν στο επόμενο βιβλίο αποφασίσω να ξαναδώσω στον Χάρι μερικές τέτοιες στιγμές. Θα δούμε...»

Πριν αποχαιρετιστούμε, η κουβέντα έρχεται ξανά στο νησί. «Για να σας δώσω και μια είδηση: μόλις ολοκλήρωσα ένα διήγημα που διαδραματίζεται στην Κάλυμνο – και λίγο στην Αθήνα. Μετά το πρωινό κολύμπι στην Τέλενδο, κάτι που συνηθίζουν πολλοί φίλοι μου, ένας αναρριχητής εξαφανίζεται – αυτή είναι η υπόθεση. Δεν ξέρω πότε θα εκδοθεί, πάντως η ιδέα γεννήθηκε εδώ και εδώ γράφτηκε».

Με αυτή την αφορμή, του ζητώ τη δική του εξήγηση: γιατί είναι τόσο δημοφιλή τα βιβλία του; «Δεν ξέρω. Το μόνο που μπορώ να σας πω είναι ότι αφηγούμαι ιστορίες που βρίσκω εγώ ενδιαφέρουσες. Προσκαλώ τους αναγνώστες στα δικά μου μέρη, στους τόπους όπου κατοικώ. Κάθε βιβλίο είναι το σπίτι μου: δείχνω τα έπιπλα μου, τους πίνακες και τη μουσική που αγαπώ. Γράφω αυτά που μου αρέσουν και ευελπιστώ να αρέσουν και στους αναγνώστες. Δεν ακολουθώ τον αντίστροφο δρόμο, να υποθέσω δηλαδή τι θα τους αρεστό. Προτιμώ να τους δώσω κάτι που δεν ήξεραν ότι υπάρχει, να τους ξαφνιάσω ευχάριστα...» ■

«Από την αρχαία ελληνική τραγωδία το έχουμε μάθει ότι δεν τελειώνουν πάντα καλά τα πράγματα. Μονάχα μερικές ωραίες στιγμές, αυτό είναι η ζωή μας».

